

Előfizetési ár:

helyben, házhoz hordva

Negyedévre 2 korona.

Félévre 4 korona.

Vidékre postán küldve

Negyedévre . . . 3 kor. 50 fl.

Félévre 7 kor. — fl.

Egyes szám ára 2 fillér.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

Megjelen minden nap,
hétfő és ünnepnapon nap
kivételével.

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Budai-nagy-útsza 151. sz.
hova a lap szellemi és anyagi
részére vonatkozó összes
dolgok intézendők.

Kiadó:

a Rézvény-nyomda.

Gyermekvédelmi rendszerünk reformja.

Irtja: Ruffy Pál.

II.

Mi teljesen igazat adunk a cikk-író urnak abban, hogy állami gyermekmenhelyeink sok olyan anyagot vesznek fel, amelyik nem odavaló. Ezt nem azzal akarom megokolni, hogy menhelyeink tulzsufolva vannak, mert mi hatvanezer gyermek adminisztrációjára vagyunk berendezve, ma pedig még csak a huszonnégyezernél tartunk és bár az állami gyermekvédelem intézménye meg teljesen kiépítve nincs, annak a rendszere egy okosan átgondolt, céltudatos alkotás, mely dicsőséget fog hozni a magyar névnek az egész világon. Ha tulterjeszkedünk, vagy rendszerünknek még hézagai vannak, annak oka, hogy még nem bírnak szegényügyi igazgatással és a mint cikkíró ur is mondja, nekünk még nincs szervezett társadalmi jótekonyságunk.

Azt, hogy nincs szegényügyi igazgatásunk, nem kell szakavatott közönség előtt igazolnom. Mindannyian tudjuk, hogy van egy törvényszakasunk, a községi törvényben (1886: XXII. 145.), mely sejtetni enged a krisztusi mondást: »Szegényeitek mindig lesznek«, amelynek azonban nincs több

jelentősége, mint ha a bivaly orrába arany karikát fűznének. Nagyon jól aposztrofálja ezt a törvényszakaszt Némethy Károly dr., a belügyminisztérium kodifikátora, midőn ezt mondja: »Ez a gondoskodás az ország legtöbb községében a koldulási szabadságnak intézményszerű megvalósulását jelentette, amennyiben legtöbb község nemcsak tűrte a koldulást, mint orvosolhatlan bajt, hanem szükségesnek látta a koldulás szabadságát a szegényügy rendezésének alapelvevé tenni.« (A nyilvános betegápolásról szóló törvény magyarázata, 542.) Már magából ebből a kijelentésből megérthetjük, hogy mit várhatunk az oly gyermekektől, akiket a községi szegényügyi igazgatás vesz védőszárnyai alá, nem fogunk-e találkozni ily gyermekekkel, ha az isten meg nem könyörül rajta, pár év múlva a tolonházakban és a börtönökben?

De maga a gyermekvédelmi igazgatás ügye is, mint előbb már megjegyeztem, nagy koncesszió, de igen sok gyümölcse még virágjában van. Valóban, csakis a két Széllnek, Kalmánnak és Ignácnak, a magyar gyermekvédelem e két dioskurjának köszönhetjük, hogy az 1898: XXI. t.c. 3. szakaszából egy nagy gyermekvédelmi rendszert teremtettek, ma még csak most tollasodik, most figyeljük meg életrendszerének működését, most

gyűjtjük a gyakorlati alkalmazásnál jelentkező tapasztalatokat.

Midőn az első gyermekvédelmi törvényjavaslatot a képviselőház pénzügyi bizottsága 1901 február 19-én tárgyalta, Neményi Ambrus előadó a saját följegyzéseim szerint ezekkel a szavakkal kezdette bemutatkozó előadását: »A gyermekvédelem óriási területének e törvényjavaslat csak egyik állomása.« Mily nagy igazság ez, amit ez az oly nagy tehetségű és korán elhunyt politikus mondott! Hol vagyunk ma még attól, hogy az állami gyermekvédelem úgy munkálkodhassék, mint egy jól működő triór, mely a gabonát klasszifikálva osztja szét. Hol vagyunk még attól, hogy az emberi képességek fokozatain át minden élő palántát a neki megfelelő talajba elültessük. A mikor Michel-Angelónk bizony még széklábakat farag, a mi Plátónk még a legelő marhának nyomában jár, miképpen kell a társadalmat az állami gyermekvédelemhez vonakozásba hozni, mert hogy kell, azzal mindenki egyet ért. Azt a gondolatot, hogy az államigazgatásnak a társadalommal együtt munkálkodva kell teljesíteni a gyermekvédelem nagy föladatát, maga a törvény fejezi ki. Széll Kalmán pedig azt mondta, hogy nagy súlyt helyez a társadalmi tényezőkre, a meglévő gyermekvédő egyesületekkel való együttműködésre, mert csak így lehetséges

TARCA.

A Vadághyak átka.

Irtja: Ady Endre.

A Vadághyak keserű és koldus emberek. Valami nehéz és ismeretlen átkot cipelnek nagy idők óta. Kopnak, tépődnek, esenevészednek és számosodnak.

Idé, Erdély mellé, szinte kétszáz év előtt kerültek. Rákóczi után romos és árva volt ez a tájék. Ők csináltak itt emberes világot. Három Rákóczi udvarházat leltek romokban. Hármán voltak a Vadághyak is. Jöttek pedig a vág mellől valahonnan s ők tudták, mi okból. Engedelmet kaptak s tanyát vertek a romokon. Itt élnek azóta mindig küzködéssel.

Talán a Vág mellől jött velük az átok is. Körülöttük falu rakódott, familiák jöttek, mentek, fogytak, pusztultak. A Vadághyak sokasodtak s itt maradtak máig. Örökös hareban és örökös vereségben. A vérük mintha vad nomádok vére volna. Lázong, nyugtalanok, zavarog, mióta csak itt élnek. Valami konok esztelen düh hajtja a Vadághyakat minden ellen, ami hatalom. Ezért koldusodtak, keseredtek és rongyosodtak el.

Kezdetben rettenetes pörököt folytattak. Aztán dacosan mondták ki, hogy ők nem katonáskodnak. Ahol s amikor csak

hatalom és paragrafus szólott, a Vadághyak nem-mel és dühvel válaszoltak vissza mindenhol és mindenha.

Mintha valamikor, nagyon régen, belekergettek volna őket egy örökös és engesztelhetetlen hareba a felsőséggel. Mintha együgyű lelkeikbe írott parancs ösztökélne őket. A Vadághyak megkopva, esenevészedve, elkoldosulva is harcognak még egyre. A vérük hajtja őket. Beszélni sem lehetne már velük. A szabadságharcotl innenső Vadághyak már az irás vetést és betűvetést is éppen csak hogy értik.

A legutolsó nagy időkben még magasan tartottak. Egy Vadághy volt az, aki Kossuth ellen bujtogatott a környékbeli hétszilvafások közt. Szabadesapatot akart toborzani az ősi, nemesi jogok védelmére. Aztán jött a német világ. Ez, meg a mi utána következett, nagy mulatságára volt persze a Vadághyak vérenek. De ez siettetette a pusztulást is.

A hatalom egyre nagyobb, követelőbb, erősebb és többszemű lett. A Vadághyak kidőltek a nagyobbszerű harcokból. Pedig sokan voltak már. A fél falu Vadághy. Hanem igen megtépett, igen clerótlenedett emberek ezek már. Csak hareos kedvükben voltak még a régiek. Ki-ki-üznek ugyan még egy egy végrehajtót a falu határából. Olykor a többi magyar keserítésére olá bírót választanak. A tiszteletes urat is megfenyegetik néha, hogy rágyújtják a házat. Akad egy-egy fiatal Vadághy, aki sorozás előtt lebaltázza a

gyűrűs ujját. De voltaképpen már csak szomorú, rejtett, sunyi módon folytatódik a régi, az örökös, a nagy hare.

Pusztulnak a megsokasodott Vadághyak. Kocsis is került már belőlük. Sőt béres is. Földes Vadághy alig van tán kettő. Napszámba járó, részes munkás, feles kapás ma már a legtöbb Vadághy. Vagy 20 esztendő óta nincs is már más erejük, mint a dohány. A dohány, mely olyan fölségesen, vidáman égően, illatosan terem meg e tájon, hogy füstjének a híre Kolozsvárig s Debrecenig elszáll.

Mióta a hareot s az életet nehezen bírják már a Vadághyak, minden mentsvárak a dohány. A legtöbb kukás a faluban és a környéken a Vadághyakból kerül ki. A Vadághyak értik legjobban, miként kell a dohánynyal bánni s a Vadághyak tehetnek róla, ha messze környéken nem fogy a trafik. Éjszakánként a Vadághyak hátán messze elvándorol a jóféle dohány. Nincs az országnak elég zsandára, fináncá ahhoz, hogy a Vadághyak megijedjenek s nincs bíró, aki vállalásra bírja őket. Ültek közülök már börtönben is sokan. Adohánykupecséggel még sem hagynának föl. A régi hare ez a hatalom ellen. Konok és lebirhatatlan.

Egymás között is viszálykodnak a Vadághyak. Csak a közös emlékekben s a dohánykupecségben éreznek együtt. Nem hajt sokat ez a kupecség. Kevés és gyöngécse a haszna. A híres, régi familia ezt műveli mégis. Ezt műveli akármi-

ennek a nagy célnak a megvalósítása. Azért nemcsak nem mellőzöm, hanem szervezem e tekintetben az összműködést, mert ebből merit erőt a társadalom, de az állam is.

A szakközönség előtt banális dolog lenne, ha én azt írnam le, mint oldotta meg a szabályzat ezt a föladata, és mint iparkodott a telepeken, a menhelyek mellett és a belügyi kormányzatban az állami gyermekvédelem életképes működését kérte — hogy a törvény szavait használjam — a helyi társadalomnak emberbaráti tevékenysége által megfelelően biztosítani.

Még azt a kérdést sem akarom fölvetni, mint iparkodik a gyermekvédelmi szabályzat tért és utat nyitni a gyermekvédelemmel foglalkozó egyesületeknek, hogy az állami gyermekvédelemmel szerves kapcsolatba lépve, ezzel összhangzatosan munkálkodjanak. Ezek közhelyek, nyílt ajtót döngetni nem akarok, hisz akinek szeme van, az lát és aki hallani akar, az meg fogja hallani az állami gyermekvédelem munkásait. Csak arra akarok rámutatni, hogy igen sok, a múltban diadalmas babérral koszoruzott egyesületünk még mindig tétován kering, mióta az állam az elhagyott gyermeket oltalmába vette, kapkod, tévelyeg és nem bírja munkakörét megtalálni.

A zeneiskola értesítője.

(Folytatás.)

2

E fejlődésnek utja-módja azonban szinte beláthatatlanul hosszú még s messze túlhaladna ismertetésük szűk kereteit, ha vele most bővebben foglalkoznánk. De az ügy érdekében elengedhetetlen kötelességünknek tartjuk reprodukálni, amit a követendő eljárás első lépéséről Szent Gály igazgató a jelen értesítőben ír: „Nagy akadály a nagyobb fokú zenei

tevékenység kifejeztében egy filharmonikus zenekar hiánya. Még az iskolai év elején Garzó Béla dr., ez a lelkes zenebarát, megkísérelte egy vonós zenekar összehozását. A terv azonban, sajnos, nem sikerült. Talán még korai volt. Addig pedig, míg ilyen, képzett dilettánsokból álló vonós zenekarunk és városi zenekarunk nincsen, mely a hiányzó fuvó hangszereket szolgáltatná: szó sem lehet hathatósabb tevékenység kifejtéséről.

Hogy filharmónikus zenekarra és városi zenekarra okvetlenül szükségünk van, ha zenekari műveket akarunk előadni: arra nézve fényes bizonyosságul szolgál az az eset, mely a folyó iskolai évben történt.

Már több ízben (öt esetben) rendeztünk zenekari hangversenyt, meg pedig a szegedi honvédzenekar fölhasználásával.

Rendeteg utánjárásba, sok pénzbe került minden egyes hangverseny. A cél azonban az volt, hogy a közönséget a zeneirodalom ilyenfajta termékeivel is megismertessük és — mivel a tömeges előadások mindig nagyobb vonzó erővel bírnak a nagyközönségre — hogy minél többet tudjunk meghódítani ezuton a zene számára, terjesztve így is a zene szeretét s fejlesztve a műizlést. A kísérlet szépen bevált. Évről-évre nagyszámú közönség hallgatta zenekari hangversenyeinket. A múlt iskolai évben pedig, mikor a zenekar akadályoztatása miatt a szokásos zenekari hangversenyt megtartani nem lehetett, a közönség — megszokva már az ilyfajta zenei élvezetet — valósággal zúgolódott a hangverseny elmaradása miatt. A f. iskolai év elején érintkezésbe lépve a szegedi honvédzenekar karnagyával, megállapodtunk abban, hogy az elmaradt hangversenyt május havában megtartjuk, még a múlt évben megállapított műsorral.

Itt emondja Szent-Gály, hogy a honvédzenekar lemondása folytán kénytelen volt a szegedi 46. gyalogezreddel

érintkezésbe lépni. Leírja azt a hirtelen támadt zavart, mely a hangversenyt közvetlen megelőzőleg az ismeretes Rákóczi-érférből támadt, majd így folytatja:

„Ez a minősíthetlen eljárás, mely még a királyi akarrattal is szembe helyezkedik, csak hogy a gyűlölt magyaron egyet üthessen: a lelkeket mélyen fölhaborította s más feleletet erre nem lehetett adni, mint azt, hogy a zenekarra nincs szükségünk, a hangversenyt pedig megtartjuk oly műsorral, amilyen műsort egy nappal előbb össze lehet állítani.

Hála a közreműködők áldozatkészségének, a program összeállítása így is sikerült, sőt ez az újabb katonai tapintatlanság csak fokozta a lelkes hangulatot és tüntetésképpen a zenekar ellenében, talán még többen jöttek el az estélyre.

Ez a körülmény azonban arra figyelmeztet bennünket, hogy ilyen vállalkozásokba katonazenekarral ne boesátkozzunk. Már maga a költség oly nagy (csak a zenekar 400 koronába kerül), amely mindig kockázatosá teszi az anyagi sikert. Mivel pedig ily hangverseny rendezésére külön tétel nincs a költségvetésbe fölveve, az esetleges deficit könnyen maga után vonná a zenekari hangversenyek rendezésének betiltását, ami zenei fejlődésünkre nagyon hátrányos lenne. De ha ezt nem tekintjük is, hogyan forduljunk oly zenekarhoz, mely folyton cserben hagyhat bennünket, vagy a nemzeti érzés ellen követ el merényletet?

Mindezen körülmények oda fogják vinni a dolgot, hogy a város közönsége be fogja látni egy rendes városi zenekar szervezésének szükséges voltát. Kiegészítve ezzel a filharmónikus vonós zenekart, oly zenekarral fogunk rendelkezni, mely nagyobb feladatok megoldására is képes lesz, annál is inkább, mert a próbáknál is rendelkezésre áll s így művészeiből produkálhat, mint az oly zenekar, melylyel csak egy főpróbát lehet tartani.

Fölöslegesnek tartom most e dologgal bővebben foglalkozni. Már az 1897/98 ik évi értesítőben tárgyaltam a városi zenekar fölállításának szükséges és lehetséges voltát. Az idő mindent megérlel. Egy lépéssel ismét közeledtünk ez eszme megvalósításához s én azt hiszem, nincs messze az idő, mikor egy hatalmas filharmónikus zenekar előadása fogja gyönyörködtetni, nem is egy estén át egy évben, a zenekedvelő közönség hatalmas táborát.

Világ folyása.

**** Botbüntetés Dániában.** Dániában szeptember 8 tól kezdve érdekes törvény lép életbe, mely a botbüntetést hozza be. A botbüntetés olyan bűnösök ellen irányul, akik gyenge, magukat védeni nem tudó embereken ismételten durvaságokat követtek el. Dániában roppant sok az olyan ember, aki védtelen, gyenge embereket, különösen asszonyokat bántalmaz. Ilyen goromba fráterek az utóbbi években valósággal terrorizáltak a lakosságot. A dán asszonyok ezért kérvénnyel fordultak a képviselőházhoz, hogy ezeket az embereket szigoruan büntessék. Ebből a kérvényből született a botbüntetés. A törvény szerint a bíró fegyházra, kényszermunkára és spanyolnáddal huszonhét ütéig terjedhető botbüntetésre ítélhet. Ha

ilyen sorban. A kocsis Vadághy is, a béres is, a kukás is, a földesgazda is. Mert ez mégis csak hadakozás, egyre tiltottabb és egyre kényesebb.

Csakugyan, mintha az utolsó mentevárak volna a dohány a Vadághyaknak. A veszedelmes éjszakai portyázások alatt úgy érzik, hogy ők még mindig valakik, akik nem adják be könnyen a derekukat. Ha egymás között viszálykodnak is, az idegenek előtt dicsekesznek:

— Jövöre föl vesszük újra a nagy pórt.

— Én már kiszemeltem egy fiskálist, aki nem olyan gazember, mint a többi.

— Urak lesznek itt még egyszer a Vadághyak.

— Ha az egész huncut felsőség összeáll, mégis győzni fogunk.

Nagy dohányesempészések, portyázások után így erősítetik egymást s így szájkodnak a Vadághyak. Pedig olyan kopottak, olyan elhivatnyodottak már. Beszélnek, hogy Vadághy Gábor, aki a báró tagjában kukás, nyaranta egész családjával Boeskorban jár. Az az egy pár földes Vadághy is jóformán beitta már a földjét az árendásnál.

— De a becsület még megvan s vissza fog jönni minden.

Ezt mondaná erre ősz és hosszú szakállú Vadugny Ambrus, a legöregebb Vadághy. Mondaná-e vajjon? Az elmúlt ősz óta már aligha mondaná. Miért? Mert két évvel ezelőtt elhagyta a falut a Vad-

ághy Gáspár legényfia, Pista. A legény megunta a nyomoruságot. Vidám, okos, jókedvű fiu volt. Az elmúlt őszig hírt sem hallottak felőle.

— Csak állami kenyérbe ne állna — sóhajtott az apja. — Félek, hogy bakter lesz, mint valami katonaviselt oláhból.

Az elmúlt ősszel aztán, egy ködös hajnalban, iszonyu harc volt a Cserjés erdő alatt. A Vadághyak vonultak vagy huszadmagukkal dohányt eipelve. Körül kerítette őket egy nagy csapat finánc. Talán öt vármegyéből kellett összeszedni őket annyian voltak. Két Vadághy golyót is kapott. Kiheverték. A dohányt is elvették tőlük. Ez sem volna nagy baj. A börtönbe is vidáman vonulnának be. De hajh, a sors tönkretett mindent. A Vadághyak végleg elvesztették a harcot. Az átok, mely talán a Vág mellől kísérté őket a Rákóczy-udvarházak romjáiig, beteljesedett egészen. Hiába szorították le ajkaikat néma kétségbeeséssel a Vadághyak. A titok kiderült. A fináncok csapatában ott járt a legelső között a Vadághy Gáspár fia, Pista... És most már elmultak a régi Vadághyak, a rongyosan és éhesen is harcolók. A régi, büszke vér utolsó lázadó erejét is kiadta. Most már a Vadághyak éppen olyan nyomorult, koldus, megtörtött, reménytelen, semmi emberek lesznek, mint a többiek, mint majdám valamennyien e tájon.

azonban a tettes már egyszer durvaságáért büntetve volt, ugyanannyi korbácsütést kap. Az ütések helye ugyanott van, mint a rosszul viselkedő gyermekeknél és a spanyolnád büntetésnél a delikvensnek le kell vetkőznie; a korbácsbüntetésnél azonban szabad a nadrágot fentartani.

Hirek az országból.

— **Országos szülészeti és borászati kongresszus.** A szeptember 5., 6. és 7-én Székelyhídon megtartandó kongresszus elnöke: *Molnár Akos* orsz. képviselő, társelnök pedig *Balassa István* vincellérképezdei igazgató. A kongresszus programja olyan gazdag, hogy az a magyar szőlőbirtokosok s általában a gazdák, kereskedők, vendéglősök, szóval az összes érdekelték figyelmét a legszeleesebb körben hivatva van felébreszteni.

— **Gazdász doktorok.** Bécsből jelentik, hogy a Wiener Zeitung mai száma császári határozatot közöl, amelynek értelmében a bécsi mezőgazdasági akadémia jogot kap arra, hogy az intézet negyed éves hallgatóit *mezőgazdasági doktorokká* avathassa fel.

NAPI HIREK.

Katonáék.

— *Válasz Hugarusnak.* —

E lapok tegnapi számában *Hungarus* erősen védelmébe veszi katonáékat a kassai kard-affér alkalmából. Amennyiben katonáék védelemre szorulnak, — és néha szorulnak, úgy látszik — *Hungarus* találatot volna bizonyosan sokkal jobb alkalmat is a megvédelemzésükre, mint éppen a kassai botrányt, amely, nézzük bár ilyen, vagy olyan szempontból, bizony csak erős megítélés alá eshetik.

De hagyján. Mindenki akkor véd, amikor annak szükségét látja. Engedje meg azonban, Szerkesztő ur, hogy *Hungarusnak* egy pár logikai elkalandozására figyelmessé tegyem. Nem hiszem, hogy be tudná nekem, vagy tán meg se kísérelné bizonyítani azt, hogy a kovácslegénynek szükséges volna a pörölyét magával hordani munkán kívül, aratónak télen át a kaszáját, vagy tanítónak órán kívül a nád-páléját. Mindezt csak azért, mert kovácssegédek, aratók és tanítók között akadhat egy egy „fenegyerek”, aki viselkedésével kihívja maga ellen a támadást. *Hungarus* nagyon járatos franciáéknál és bizonyosan tudni fogja, hogy keresztül-kasul Franciaországban hónapokig eljárhat, míg egy kardos tisztet talál szolgálaton kívül. Az angolokról pedig szintén fogja tudni, hogy ott pláne tilos a tiszteknek a polgári életben uniformist hordani.

„Ami egyébként azt illeti, hogy tiszt urék életükkel és vérükkel *védelmeznék* bennünket, nem gondolja e *Hungarus*, hogy ez a Bayardok korszakából maradt mondás ma a néphadseregek korában mindinkább frázissá sorvad össze. Védmeznék ám bennünket azok a százezrek, akiket a gépfegyverek gyilkos zápora keresztül sópör s ha legközelebb benéz a Nagytemplomba, álljon meg a bejárata előtt és az odaillesztett emléktáblából számítsa ki azt a részarányt, amelyben hivatásos és tartalékos katonák elhullottak a „haza” védelmében.”

Lehet, hogy Jaurès utópiákat kerget, de higgye el *Hungarus*, igen nagyon el lehet képzelní államalakulásokat állandó katonaság nélkül és a ma erre fordított milliárdokat sokkal hasznosabb, mindenesetre gyümölcsözőbb célokra fordítva.

Siculus.

Kecskemét, augusztus 25.

— **Személyi hír.** Dr. *Szántó Kálmán*, lapunk főmunkatársa, nyári szabadságából hazaérkezett s lapunk vezetését ismét átvette.

— **A papi szentgyakorlatok befejezése.** A papi szent gyakorlatokat ma reggel 6 órakor fejezték be. Tomesányi jezsuita atya mise után elmondta utolsó, *tizennegyedik* szentbeszédét latinul, — a többi tizenháromt edes anynyelvünkön adta elő. Van az egybegyűlt lelképásztorok között egy 77 esztendő nyugalmazott plébános, *Kalmár János*; a mai latin exhortációt nem igen hallotta a templom padsoraiból, a szónok mellé ment hat, hogy minden szavát jól megértse. Nosza ugratták is mise után fiatalabb, jókedvű kollégái, hogy egyre csak őt szidta a páter, feljé fordulva gesztikulált nagy hevesen. — *Tomesányi Lajos* pénteken áttette lakását a praelatus, apát-plébánoshoz. Látogatást tett a kath. egyház főgondnokánál, az iskolaszék elnökénél, megköszönve az előbbinél az egyháztanács támogatását, az utóbbinál a III. kerületi iskola készsége átengedését, meglátogatta a kegyesrendieket, akiknél 1874-ben érettségít tett s nyomban tanári vizsgálatra ment, volt a ferencrendieknel és Hanusz István prépostnál, péntek délután a gyorsvonattal utazott el. Többen kikísérték a mély tudásu, modorában előkelő és lekötelezően kellemes egyházi férfit. A szentgyakorlaton résztvevő papság fele esütörtökön este, a többi része péntek délig utazott el.

— **A városházáról.** Mai számunkban jeleztük, hogy a közigazgatási bizottság e hó 31 én, esütörtökön tartja ülését. Most arról értesülünk, hogy a *közgyűlés* előtte való nap, *szerdán* lesz.

— **Vége a kánikulának.** Tegnap éjjélkor, amikor a nap a szűz csillagzat jegybe lépett, hivatalosan véget ért egyike a legmelegebb nyaraknak, amelyre visszaemlékezni képesek vagyunk. A keneső csaknem állandóan a legmagasabb pontján tartózkodott a hőmérőknek és évek óta nem szedett a napszúrás annyi áldozatot, mint az idei nyáron. A hőség ugyan még mindig tart, ámde a gyilkos forróságtól lépten-nyomon e szavakat halljuk elröppenni: „Hála Istennek, vége a kánikulának!”

— **Eljegyzés** *Baló Kálmán* hunyad megyei körjegyző eljegyezte néhai *Soós Gyula* postatisztnak tanítónő leányát, *Laurát*.

— **A munkások és a munkaadó.** Ma érkezett le Kecskemét város polgármesteréhez *Vörös Lászlónak* egy rendelete, a mely egy igen fontos szociális kérdésben hoz üdvöz reformot. A munkás és munkaadó közti kihágások ügye eddig oly rosszul volt kezelve, hogy ennek tarthatatlanságát már a kereskedelemügyi miniszter is belátta. Eddig ezen kihágási ügyek oly lassu lefolyásuak voltak, hogy jegetős befejezést csak akkor nyertek, midőn már a munkás és munkaadó közötti megzavart egyetértés helyreállott, tehát a további zaklatásos eljárásnak nincs is értelme. Ennek az elkerülésére hívja fel most a miniszter az iparhatóságokat, hogy az ilyen kihágási ügyeket soron kívül tárgyalják és a felelőzés esetén is haladéktalanul terjesszék fel az iratokat.

— **Árpád ünnepély.** A szegedi Árpád-egyesület, melynek *Lázár György* polgármester az elnöke, szept. 3 án hazafias ünnepélyt rendez a Pallavicini őgróf birtokát képező Pusztaszeren. Ez ünnepélyről bővebb információt a városháza falára kifüggesztett hirdetés ad.

— **Munkásnők gyűlése.** A szocialista munkások után a nő-elvtársak is megmozdultak; ők is gyűlést tartanak, még pedig szept. 3-án a Vigadjunkban, A gyűlés tárgya: a munkásnők helyzete, a

politikai helyzet, az általános választói jog. Két budapesti szocialista nő, valamint *Vágó Béla* is lejön ez alkalomra.

— **Emlékeztető.** Az izr. szegény gyermekeket felruházó egyesület hangversenye és táncmulatsága holnap este lesz a Vigadóban. Az előadás fél 9 órakor kezdődik s a rendezőség annyival is inkább kéri a közönséget lehetőleg pontos megjelenésre, mert a terem nem igen nagy s a hosszas várakozás esetleg kellemetlen lesz.

— **Fillér-estélyek.** A Magyarországi Szabó-Munkások és Munkásnők Szakegyletének kecskeméti csoportja 1905. évi szept. 3., 17.; okt. 1., 29.; nov. 12., 26. és dec. 10., 26 án *Ugrík József* szolnoki utcai tánctermében ének, szavaltat és tréfás előadással egybekötött zártkörű *fillér-estélyeket* rendez. Belépti-díj személyenkint 40 fillér; kíséreknek 20 fillér. Kezdetük este 7 órakor. Aki esetleg meghívásra igényt tart, az egylet bármely tagjának jelentse be.

— **Az ajánlott levelek és csomagok felvételének egyszerűsítése.** *Vörös László* kereskedelemügyi miniszter üdvös rendeletet adott ki ma az ajánlott levelek és csomagok felvételének egyszerűsítésére. Eddig az ajánlott leveleket és csomagokat a fölvevő tisztviselő először a fölvevő könyvbe vezette be, azután feladó vevényt állított ki róla. Az új rendelet szerint ezen eljárást másoló papírossal végzik, azaz a fölvevő-könyv egyik lapja recézett vevényekből áll, melyre a tisztviselő felírja a címzett nevét, amely a következő oldalon másolva a postahivatal számára megmarad. Ez az eljárás a felvételt gyorsítja, a közönséget a hosszas várakozástól megkíméli, a tisztviselőkné pedig kevesebb munkát ad. A rendelet f. évi szeptember hó elsején lép életben.

— **Harc a rendőrökkel.** *Kis Lőrincz* Józsefné kutyájának megvizsgálását elrendelte a rendőrkapitányság; megjelent hát a helyszínén két közrendőr a gypmesterrel, hogy a kutyát elvigyék. Ezalatt azonban *Kis Lőrincz István* már elvitte magához a kutyát s elrejtette. A rendőröknek nem is sikerült azt megtalálniok, hanem ehelyett meg kellett birkózníuk *Kis Lőrincz Józsefné* nyelvével, aki hamarosan úgy lehordta őket, hogy a harmadik határból is összesereglett a népség. Az asszony, valamint sógora ellen is az eljárást megindították. Érdekes, hogy pár év előtt szintén a kutyája miatt akadt baja *Lőrincz*nének a rendőr-séggel.

— **Piaci árjegyzék** 1905. évi aug. hó 25-ik napján. Tisztabuza 14.80—15.60. Kétszer 12.80—13.20. Rozs 11.60—12.00. Árpa 12.80—13.20. Zab 12.40—13.20. Tengeri kecskeméti 17.80—18.00. Tengeri bánáti 17.80—18.00. Köles 12.00—13.00. Krumpli 5.00—5.40. Széna 5.20—5.60. Szalma 2.00 2.40. Hizott sertés kilója 1.30—1.38. Szalonna kilója 1.60—1.80.

Anyakönyvi kivonat.

— augusztus 25-én.

Születések: Bakó halvaszülető leány rk., Bene Sándor ref., Szabó Margit rk., Szabó Ilona rk., Kalocsai Mária rk.

Halálozások: Kovács József rk. 66 éves, Kóti István rk. 8 éves, Szabó László rk. 23 hónapos, Gál János rk. 71 éves, Berente Gábor rk. 75 éves, Török Mária rk. 9 hónapos, Farkas Anna rk. 16 hónapos.

Felelős szerkesztő:

Dr. NAGY MIHALY.

Főmunkatárs:

Dr. SZÁNTÓ KÁLMÁN.

Laptulajdonos:

a Kecskeméti Szabadelvű-párt.

Steiner Mihály törvz. bejegyzett adás-vételi vállalata.

A Hegedűs-közön 1 és fél holdas veteményes föld 120 út szőlővel eladó.
A Fűzes-terem egy ház eladó.
A Széles-közön 1 hold föld, szőlő alá megfordítva, eladó.
A VII. tizedben egy ház eladó.
A VI. tizedben egy ház eladó.
Benén kb. 130 hold szántóföld, 7-8 hold szőlővel, jutányosan eladó.
A vasút mellett kész szőlő, épülettel, négyszögölenként villatelepeknek olesóért eladó.
Több kisebb-nagyobb földbirtok megvételre kerestetik. Német cseregyermekket ingyen ajánlok, előre kell ezt bejelenteni könyvkereskedésemben.

Önkénytes árverés.

„Ágasegyházi tanyak“ vasúti állomáshoz közel, **Izsák község határában fekvő 200 holdas birtok** igen kedvező feltételek mellett

2-3-5 holdas részletekben önkénytes árverés útján fog eladatni. Az árverés határnapja f. évi **szeptember hó 5-ik napjának reggeli 7 órájára van** a helyszínén kitűzve. Felvilágosítást nyújt **dr. Fodor Sándor** kecskeméti (Nagykőrösi-utca 14-ik szám 4012 alatt) ügyvéd. ?-6

Önkénytes árverés.

Néhai Bálint János hagyatékához tartozó indóságok, úgymint bútor, ágy és ruhaneműek, továbbá az **asztalos mesterséghez tartozó szerszámok** a folyó évi **augusztus hó 28 ik napján délelőtt 9 órakor IV. tized, Tabán sor 346. szám alatti háznál** a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett önkénytes árverésen eladatni fognak. 4021-2-1

Vegyeskereskedés

bérletes berendezéssel, azonnal kiadó. Czim a kiadóba.

Birtok eladás Szarkásban.

Félórányira, közvetlen a vasúti megállónál, **16 hold**, felerészben jó **szántóföld**, felerészben jó **termő szőlő**, egy vagy pedig két részletben — a rajta levő épületekkel együtt — szabadkézből **eladó**. Értekezni lehet a tulajdonos **Kasza Mihálynéval**, VII. tized, Katona József-utca 40. sz. a. 4009-6-5

Kiadó úri lakás.

Nagykőrösi- és Kohári-utca sarkon egy négy vagy öt szobás

úri lakás

azonnal bérbe adó.

Bővebb felvilágosítást ugyanott 4007 (195. sz. házban) ad 10-8

Gál Mór háztulajdonos.

I F J. C S I B R A J Á N O S

ANGOL NŐI-SZABÓ

KECSKEMÉTI, V. TIZED, KLAPKA-UTCZA 174. SZÁM.

G. PEKETE MIHÁLY úr könyvnyomdájával szemben.

A hölgyközönség becses figyelmébe ajánlom

4020-50-1

Női-szabó termemet.

A női szépségnek föltétlen előidézője a női (Sich) csinosság, melyet csak jól szabott ruhákkal és izléses díszítésekkel lehet elérni. De jobban előtérbe kell szorítanunk az ősz beálltával a felöltöket és a csinos Ulczi varrásos kabátocskákat, mely már most a divat szigorú és titokzatos zárt ajtaja mögül is kipattant: hogy a legkedveltebb őszi kabát fog lenni. Amelyet Kecskeméten csak egyedül nálam lehet megrendelni. Másutt csak raktáron tartják, a mely soha sincs úgy kidolgozva, mint egy rendelt munka, az állása meg se közelítheti azt a kabátot, mely az illetőnek a saját alakjára lesz kipróbálva és megcsinálva. Tehát föltétlen előnyösebb és szükséges a női (Sich) csinosság érdekében, hogy a felső kabátokat is mérték után rendeljék meg, mert az áránál úgy sincs semmi különbség.

Továbbá elvállalok szakmámba vágó mindennemű munkát.

A mélyen tisztelt hölgyközönség nagybecsű pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel:

ifj. Csibra János, angol női-szabó.

Jó munkás varró leányok és női-szabó segédek és egy tanuló fiú vagy leány felvételnek.

Minden óra javítás három évi jótállással csak 1 korona 80 fillér!

Uj óra- és ékszer-üzlet

Van szerenésém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy a Nagykőrösi utcán, a **Fleischmann-féle házban**, a mai kornak megfelelő

óra- és ékszer-javító műhelyt

nyitottam. Elvállalok mindennemű uj ékszer készítését és javítását bámulatos olcsó áron. Ezüst gombok és pipa-kupakok állandóan nagy választékban, olcsó árakon kaphatók. — Törött aranyat és ezüstöt a legmagasabb áron veszek. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam tisztelettel: 20-7

G y e n e s L á s z l ó.

Minden óra javítás csak 1 kor. 80 fill.

Minden óra javítás csak 1 kor. 80 fill.

Minden óra javítás három évi jótállással csak 1 korona 80 fillér!

BENEDEK JÓZSEF

legújabb gépekkel felszerelt **lakatos-műhelyt** (Kecskeméten, III. t., Kisbudai-utca 231. sz.)

ajánlja az építettő közönség becses figyelmébe.

Készít mindennemű épület-, mű-, minden a vas- és fémipar körébe tartozó munkákat; úgymint: tetőszerkezeteket, takaréktűzhelyeket, vízvezetéseket, vaslépcsőket, sirrácokat, f é n y ü z é s i dombormű- és virágmunkákat, régi kútak átalakítását — jótállás mellett, — újak készítését és mindennemű javításokat a leggyorsabban és legpontosabban, jutányos árakon.

3794-50-15

Két fiú tanulóul

— fizetéssel —

azonnal fölvetetik.

